

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Z OBSAHU:

| EU zpřísní klimatický cíl pro rok 2030 |

| Regulační rámec pro baterie |

| Dohoda o režimu podmíněnosti |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

rok po potvrzení cíle Evropskou radou dosáhnout do roku 2050 klimaticky neutrální EU, kdy Polsko uvedlo, že není v této fázi s to se k plnění tohoto cíle ze své strany zavázat, **schválila** jednomyslně prosincová Evropská rada závazný cíl EU pro dosažení čistého snížení domácích emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % oproti roku 1990. Přestože členské státy nemají analýzy, co pro ně jednotlivě, regiony a sektory bude zvýšení znamenat, zavázaly se cíl plnit kolektivně a v duchu spravedlnosti a solidarity, přičemž nemá být kdokoli opomenut. Otázkou tak nyní bude, jak nástroje pro plnění cíle financovat a jak bude vypadat podpora regionů, kterých se transformace nejvíce dotkne. Do veřejné konzultace k delegovaným aktům pro taxonomii udržitelných investic **odpovědělo** na třicet tisíc respondentů. Komise slibuje širokou podporu regionálních plánů a apeluje na členské státy a regiony, aby nečekaly na legislativně určené termíny a usilovaly o transformaci co nejdříve. Cíle Zelené dohody budou provázané s politikou koheze i s novými pokyny pro státní podporu v oblasti životního prostředí a energetiky, které Komise připraví po **veřejné konzultaci**, otevřené do 7. ledna 2021, tak, aby nová pravidla byla k dispozici po létě pro začátek implementace facility na podporu oživení a odolnosti. Více o přijímání cíle a jednání o podobě Fondu pro spravedlivou transformaci najdete uvnitř bulletinu.

Příjemné vánoční svátky strávené ve zdraví přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Jaroslav Malsa | Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Freeimages.com.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

EU zpřísní klimatický
cíl pro rok 2030

Výběr vhodných
technologií

EU ZPŘÍSNÍ KLIMATICKÝ CÍL PRO ROK 2030

Po celonočním jednání brzy nad ránem dne 11. prosince se prezidenti a premiéři členských zemí na summitu v Bruselu shodli na zpřísnění klimatických závazků EU. Podpořili závazný cíl EU číselného snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s rokem 1990.

Tento závazek bude plněn kolektivně, přičemž se na něm budou podílet všechny členské státy v duchu spravedlivosti a solidarity, což má být odkaz na potřeby uhelných regionů. Nový cíl nahrazuje dosavadní závazek snížení emisí o 40 %, jenž by nezaručil dosažení klimatické neutrality EU do roku 2050, jak urgovala předsedkyně Komise von der

Leyenová v zářijovém projevu o stavu Evropské unie.

Evropská rada zároveň vyzvala Komisi, aby předložila relevantní legislativní a nelegislativní návrhy doplněné posouzením dopadů na úrovni členských států. Prozkoumat by mj. měla možnosti pro posílení schématu EU ETS, zejména s ohledem na politiku stanovování ceny uhlíku či navržení mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích v souladu s pravidly Světové obchodní organizace. K nařízení o sdílení úsilí, stejně jako k problému nerovnováhy v rámci modernizačního fondu, se Evropská rada vrátí na některém z příštích setkání.

Bezprostředně poté, co došlo k dohodě o zpřísnění emisních závazků, vystoupala v pátek ráno cena emisních povolenek v rámci EU ETS až na **31,3 eur/t CO₂**, což je **nejvíce** od spuštění systému v roce 2005. Elektrárny na pevná fosilní paliva se tak ve srovnání s obnovitelnými zdroji či méně emisními plynovými elektrárnami stávají neekonomickými.

Ministři životního prostředí EU podepsali aktualizovaný příslib emisního závazku EU

v rámci Pařížské dohody dne 17. prosince. Rada EU tak mohla hned následující den nový závazek (NDC) předat sekretariátu Rámcové úmluvy OSN.

Přijetí ambiciózního závazku na úrovni Evropské rady tak mohli zástupci EU oznámit na **klimatickém summitu OSN**, který se formou videokonference uskutečnil dne 12. prosince, necelý rok před chystanou 26. konferencí smluvních stran (COP 26 v Glasgow, listopad 2021). Cílem summitu OSN bylo povzbudit zúčastněné strany k přijetí významných národních závazků ke snížení emisí a přijetí konkrétních opatření, které zabrání dalšímu oteplování planety. Generální tajemník OSN ve svém projevu konstatoval, že bez funkčních opatření směřuje svět ke katastrofickému nárůstu teploty o 3 až 5 °C a vyzval státy, města, finanční instituce i celou společnost k takové změně chování, aby mohlo být dosaženo klimatické neutrality do roku 2050.

Jednání s Evropským parlamentem o finální verzi klimatického zákona bude pokračovat pod portugalským předsednictvím. Europoslanci ve své **pozici** prosazují 60% snížení emisí do roku 2030.

EU zpřísní klimatický
cíl pro rok 2030

Výběr vhodných
technologií

VÝBĚR VHODNÝCH TECHNOLOGIÍ

V rámci debaty nejvyšších představitelů EU na summitu v Bruselu vznesly Česká republika a Polsko požadavky na finanční podporu a technologickou neutralitu spojenou s energetickou transformací. Evropská rada ve svých **závěrech** potvrdila respektování volby energetického mixu a výběru nejvhodnějších technologií v zájmu dosažení kolektivního klimatického cíle, a to včetně přechodných technologií, jako je zemní plyn.

Pro financování projektů v oblasti zemního plynu bude možné v příštím rozpočtovém období využít jen některé programy EU. Navíc bude nutné splnit podmínky týkající se ochrany životního prostředí. Zástupci evropských institucí během posledního kola dialogu dne 9. prosince **dohodli**, že z Fondu spravedlivé transformace (JTF), jehož cílem je dekarbonizace uhelných regionů, nebude možné fosilní paliva dotovat.

Evropské investice budou regulovány tzv. taxonomií, v jejímž rámci budou jasně defino-

vány kritéria pro to, co je udržitelnou investicí. V současné době projednáváný návrh delegovaného aktu specifikuje míru udržitelnosti jednotlivých energetických zdrojů, včetně emisních stropů pro zemní plyn (ve výši 100 gCO₂e/kWh pro celý životní cyklus, resp. přímých emisí ve výši 270 gCO₂e/kWh, což jsou limity splnitelné pouze s technologií pro zachytávání uhlíku (CCS)) - více viz listopadový **bulletin Energetika v EU**.

Financování projektů počítajících s využitím zemního plynu v roli přechodné technologie, která umožní rychlejší odklon od spalování uhlí v regionech nejvíce zatížených uhelným průmyslem, by mohlo být za velmi přísných podmínek umožněno v rámci nového Evropského fondu pro regionální rozvoj. Projekty, které by však chtěly žádat o podporu, budou muset splňovat taxonomická kritéria. Financování by navíc mělo být zaměřeno pouze na regiony závislé na uhlí a bude přerušeno po roce 2025.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Spravedlivá
transformace
bez zemního plynu

Regulační rámec
pro baterie

SPRAVEDLIVÁ TRANSFORMACE BEZ ZEMNÍHO PLYNU

Dne 9. prosince během posledního kola meziinstitucionálních jednání ohledně podoby Fondu pro spravedlivou transformaci (JTF - Just Transition Fund) ustoupil Evropský parlament ze svého požadavku, aby dotčené regiony měly možnost využít finanční prostředky fondu na investice do projektů v oblasti zemního plynu.

Evropská komise ve svém návrhu z ledna letošního roku uvedla požadavek, na kterém se členské státy shodly v Radě EU v červnu, a to že finanční prostředky určené v rámci JTF na transformaci regionů, kterým s ohledem na přechod od uhlí na čisté energie hrozí vážné sociálně-ekonomické výzvy, by neměly směřovat do výroby, zpracování, distribuce, skladování nebo spalování fosilních paliv.

Evropský parlament ve své pozici ze září podpořil investice do projektů v oblasti zemního plynu, a to mj. za následujících podmínek:

musely by být v souladu s nařízením o taxonomii udržitelné a přinést významné snížení skleníkových plynů. Tento požadavek, který v Evropském parlamentu podpořila frakce lidovců (EPP), Evropských konzervativců a reformistů (ECR), skupina Identita a demokracie (ENF) a také někteří členové frakce Sociálních demokratů (S&D) a Obnovy Evropy (RE), se nyní ukazuje jako neprůchodný. V rámci závěrečného jednání trialogu se proti němu postavili zástupci frakce Zelených, Komise i část členských zemí EU.

Prozatímní dohodu z trialogu o vytvoření JTF ve výši 17,5 miliard eur podpořili dne 16. prosince velvyslanci členských zemí EU.

Fond spravedlivé transformace je jedním z klíčových nástrojů EU na podporu regionů při přechodu na klimatickou neutralitu do roku 2050 v regionech dotčených plánovaným útlumem těžby a spalování uhlí. V České republice se jedná primárně o tři kraje – Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský. Financovány budou investice do obnovitelných zdrojů energie a technologií skladování energie, investice do energetické účinnosti a výroby tepla pro dálkové vytápění založené na obnovitelných zdrojích, inteligentní a udržitelná místní mobilita. Během průběžných

jednání se orgány EU dohodly na rozšíření působnosti JTF i na financování mikropodniků, univerzit a veřejných výzkumných institucí, digitálních inovací a aktivit v oblasti vzdělávání a sociálního začleňování.

Celková alokace JTF bude v letech 2021 – 2027 pro Českou republiku činit přes 40 mld. Kč. Podléhá však ještě schválení v rámci notifikačního procesu ze strany Evropské komise, která bude revidovat Plán spravedlivé transformace, jehož obsahem je popis opatření, která budou v ČR v uvedeném časovém horizontu realizována, a jehož příprava je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Prostředky budou posléze přidělovány příjemcům na základě žádostí o dotaci podávaných v rámci příslušných výzev z nového národního operačního programu, který bude za tím účelem zřízen a bude administrován Státním fondem životního prostředí.

Notifikační proces s Evropskou komisí by měl proběhnout v průběhu prvního čtvrtletí roku 2021. Na jeho základě bude potvrzeno, které typy opatření budou moci být podpořeny, načež bude připraven příslušný operační program, jehož prostřednictvím budou v rámci budoucích výzev poskytnuty žadatelům dotace na způsobilé výdaje realizovaných projektů.

Spravedlivá
transformace
bez zemního plynu

Regulační rámec
pro baterie

REGULAČNÍ RÁMEC PRO BATERIE

Baterie jsou klíčovou technologií pro přechod na klimatickou neutralitu. Jsou součástí každodenního života a mají zásadní význam pro udržitelnou mobilitu. Poptávka po bateriích v příštích letech rychle poroste. Předpokládá se, že celosvětová poptávka po bateriích se do roku 2030 zvýší 14násobně, přičemž 17 % této poptávky připadne na EU.

Aby masivní využívání baterií bylo v souladu s energetickou transformací, musí být nastaven odpovídající regulační rámec. Proto Evropská komise s cílem ukotvit právně závazné požadavky na úrovni EU předložila dne 10. prosince [návrh nařízení ohledně baterií a odpadních baterií](#), včetně [příloh](#), které nové požadavky specifikují. Nařízení nahrazuje [směrnici](#) z roku 2006.

Návrh nařízení obsahuje povinné požadavky, které se týkají celé řady aspektů a jednotlivých fází životního cyklu baterií. S cílem zajistit bezpečnost a udržitelnost baterií navrhuje Komise pravidla pro sledování uhlíkové

stop, minimální obsah recyklovaného materiálu, kritéria výkonnosti a trvanlivosti či bezpečnostní parametry. Nakládání s bateriemi na konci jejich životnosti řeší rozšířenou odpovědnost výrobce či cíli a povinnostmi v oblasti sběru. Stanovuje také povinnosti hospodářských subjektů v souvislosti s požadavky na výrobky a systémy náležitě péče či elektronické výměny informací.

Konkrétně od 1. července 2024 by nabíjecí a průmyslové baterie a baterie pro elektrická

vozidla s vnitřní akumulací měly mít prohlášení o uhlíkové stopě a od 1. ledna 2026 štítek s uvedením třídy výkonnosti na základě uhlíkové náročnosti. Od 1. ledna 2027 bude muset být deklarován obsah recyklovaného

kobaltu, olova, lithia a niklu, přičemž v následujících letech budou muset tyto baterie obsahovat určité minimální množství recyklovaného materiálu. Tříděný sběr přenosných baterií by se měl zvýšit ze stávajících 45 % na 65 % v roce 2025 a 70 % v roce 2030.

Baterie by měly mít tzv. pasy propojené do datového prostoru, které umožní bezpečné sdílení údajů, lepší transparentnost trhu s bateriemi a sledovatelnost velkých baterií během jejich životního cyklu.

Zvláštní pozornost Komise věnuje lithium-iontovým bateriím používaných pro elektromobily. V současné době se recykluje pouze 10 % lithia obsaženého v bateriích, proto Komise hodlá posílit povinnost sběru zavedením podávání zpráv. Nařízení zároveň definuje rámec, který usnadní nové využití baterií z elektromobilů, aby mohly být upotřebeny znovu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Společná pravidla
v rámci koheze

SPOLEČNÁ PRAVIDLA V RÁMCI KOHEZE

Zástupci Rady EU a Evropského parlamentu dosáhli dne 30. listopadu politické dohody ohledně právní úpravy společných ustanovení pro fondy se sdíleným řízením. Dotčené nařízení poskytuje právní rámec pro osm fondů, mezi které patří i Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti, Evropský sociální fond plus či Fond pro spravedlivou transformaci.

Kompromisní znění dohody zahrnuje společná pravidla pro přidělování finančních prostředků v rámci politiky soudržnosti v příštím finančním období (2021 až 2027). Vyjednavači se shodli na větší flexibilitě pro převody mezi kohezními fondy a také mezi regiony, přičemž nejméně rozvinuté regiony jsou chráněné. Míra spolufinancování byla stanovena na 85 % pro méně rozvinuté regiony (HDP nižší než 75 % průměru EU), 60 % pro přechodové regiony (HDP mezi 75 % a 90 % průměru EU) a 40 % pro rozvinutější regiony

(HDP nad 90 % průměru EU). I nadále platí pravidlo n+3, podle kterého musí být každoročně přidělené prostředky vynaloženy do konce třetího roku po přidělení.

Dohoda dále předpokládá úzkou spolupráci mezi evropskou, národní, regionální a místní úrovní, a to ve všech fázích financování či řádnou přípravu investičního prostředí, např. soulad s Listinou základních práv EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Budoucnost mobility

BUDOUCNOST MOBILITY

Dopravní systém má zásadní význam pro podniky, dodavatelské řetězce i mobilitu obyvatel. V Evropské unii přispívá doprava k HDP přibližně 5 % a zaměstnává více než 10 milionů lidí. Zároveň jsou ale s dopravou spojeny emise znečišťujících látek a skleníkových plynů. Zhruba čtvrtina celkových emisí skleníkových plynů v EU pochází z dopravy. S cílem dosáhnout ekologické a digitální transformace dopravního systému představila Evropská komise dne 9. prosince **Strategii udržitelné a inteligentní mobility spolu s legislativním akčním plánem.**

Komise ve strategickém dokumentu očekává ambiciózní výsledky všech druhů dopravy. Předpokládá, že do roku 2030 bude v EU v provozu nejméně 30 milionů automobilů s nulovými emisemi, ve velkém měřítku bude zavedena automatizovaná mobilita, evropská města budou klimaticky neutrální a vysokorychlostní železniční doprava se zdvojnásobí. Námořní plavidla s nulovými emisemi budou na trh připravena do roku 2030 a v letecké

dopravě se tak stane do roku 2035. V dlouhodobém horizontu do roku 2050 budou mít všechny automobily, dodávky, autobusy i těžká užitková vozidla nulové emise. Zároveň v té době už bude k dispozici plně funkční multimodální transevropská dopravní síť (TEN-T) pro udržitelnou a inteligentní dopravu s vysokorychlostním spojením.

Aby se tyto vize staly realitou, znamená to v praxi celou řadu opatření. S cílem internalizovat náklady na emise CO₂ ve všech druzích dopravy navrhne Komise rozšíření schématu EU ETS na námořní dopravu. V sektoru letectví předloží návrh na revizi směrnice EU ETS zejména s ohledem na snížení bezplatných povolenek. A další rozšiřování systému EU ETS by se mohlo týkat silniční dopravy.

Velký důraz Komise klade také na opatření směřující ke snížení závislosti na fosilních palivách či na podporu veřejných i soukromých investic do modernizace vozového parku ve všech druzích dopravy, a to včetně související infrastruktury. Investice do dobíjecích stanic lze podpořit např. v rámci Facility na podporu oživení a odolnosti. Komise v této souvislosti dodává, že cílem je jenom do roku 2025 vybudovat 500 vodíkových stanic a mili-

on veřejných dobíjecích stanic. Do roku 2030 pak počítá s instalací 1000 vodíkových stanic a 3 milionů veřejných dobíjecích stanic.

Dohoda o režimu podmíněnosti

DOHODA O REŽIMU PODMÍNĚNOSTI

Prezidenti a premiéři členských států EU dosáhli dne 10. prosince na **sumitu v Bruselu** dohody ohledně režimu podmíněnosti pro ochranu rozpočtu EU. **V závěrech** Evropské rady společně uvádí, že **finanční zdroje EU musí být chráněny před jakýmkoli podvodným jednáním, korupcí a střetem zájmů. Dohoda otevřela cestu k přijetí balíčku víceletého finančního rámce EU na období 2021 až 2027, včetně dočasného nástroje na podporu oživení Next Generation EU, v celkové hodnotě 1,8 bilionu eur.**

Dohodu dosud blokovaly vlády Maďarska a Polska, podle kterých nemá podmíněnost rozpočtu oporu v unijních smlouvách. Kompromisní řešení, které pomohlo vyjednat německé předsednictví Rady, spočívá v deklaraci, která upřesňuje detaily pro fungování nového mechanismu na ochranu finančních zájmů EU.

Uplatňování mechanismu podle nařízení o obecném režimu podmíněnosti musí být objektivní, spravedlivé a nestranné, založené na rovném zacházení s členskými státy, přičemž bude respektována subsidiarita, včetně vyčerpání všech ostatních postupů stanovených v právních předpisech EU.

S cílem zajistit dodržování dohodnutých zásad vypracuje Evropská komise pokyny a metodiku pro uplatňování nařízení. Pokud bude k Soudnímu dvoru EU podaná žaloba na neplatnost nařízení o obecném režimu podmíněnosti, budou do pokynů a metodiky zapracovány relevantní prvky, které by z rozsudku vyplynuly. Komise nenavrhne opatření podle tohoto nařízení dříve, než budou pokyny finalizovány.

Samotné nařízení, které bylo vyjednáno jako součást rozpočtového balíčku, se použije ode dne 1. 1. 2021. Pokud vzhledem k řízení před Soudním dvorem EU dojde ke zpoždění, bude možné mechanismus použít vůči potenciálním prohřeškům zpětně. Dohodnutý kompromis nijak neoslabuje mechanismus tak, jak vzešel z jednání listopadového dialogu.

Více o režimu podmíněnosti v listopadovém **bulletinu Energetika v EU**.

Po dosažení dohody o rozpočtovém balíčku EU na příští finanční období postoupili vedoucí představitelé EU k dalším bodům na programu Evropské rady. Debata o klimatických závazcích EU pokračovala dlouho do noci a byla nad ránem **úspěšně završena**.

Evropský parlament schválil režim podmíněnosti dne 16. prosince na plenárním zasedání v Bruselu. Zároveň udělil souhlas s víceletým finančním rámcem na příští finanční období, a to poměrem hlasů 548 pro, 81 proti, přičemž 66 europoslanců se hlasování zdrželo.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE
V BRUSELU](#)[FAQ](#)[Využívání energie
z obnovitelných zdrojů](#)

VYUŽÍVÁNÍ ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

Evropská komise v pátek 11. prosince uspořádala workshop pro zainteresované subjekty na téma plánované revize směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. V současnosti aktuální verze této směrnice sice byla schválena teprve v roce 2018 a členské státy ji nyní implementují, nicméně v kontextu **Zelené dohody pro Evropu** a cíle dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality dochází k revizi ambicí do roku 2030 tak, aby následně dekarbonizace ve zbývajících dvou dekádách nemusela být příliš strmá.

Proto Evropská komise v září letošního roku představila plán na **zvýšení dekarbonizační ambice do roku 2030** na alespoň 55 %. Evropská rada na svém prosincovém summitu sice podpořila cíl 55 %, ale Evropský parlament chce jít ještě dál a prosazuje alespoň 60% snížení emisí. Ať bude výsledný cíl jakýkoliv, bude se jednat o citelný nárůst z dosud plánovaných 40 % a bude proto muset dojít k revizi jednotlivých legislativních aktů, které

mají dekarbonizaci zajistit – včetně směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů.

Cílem workshopu bylo zahájit debatu s představiteli průmyslu, státní správy a samospráv a zástupců občanské společnosti o směru, kterým by se měla revize vydat. Zástupce Evropské komise v úvodním příspěvku zdůraznil, že právě obnovitelné zdroje energie budou pilířem dekarbonizované energetiky. Revize směrnice by se podle Komise měla zaměřit na oblasti, které byly v poslední revizi spíše opomenuté – například sektory dopravy a budov.

Přednášející v prvním, obecně zaměřeném panelu pak zdůraznili, že bude potřeba klást mnohem větší důraz na výzkum, vývoj a inovace, a také připomněli, že spolu s rostoucím podílem OZE budou růst nároky na využívání půdy, což je něco, čím by se tvůrci politik měli vážně zabývat. Druhý panel se věnoval sektoru vytápění a chlazení. Zde zavládla shoda na nutnosti využívat všechny dostupné technologie, které přispějí k integraci OZE. Zástupce České republiky, starosta Chodova Patrik Pizinger, zdůraznil, že pro vysoce urbanizované oblasti typu Chodova bude i nadále klíčové ústřední vytápění, ale že budou

nezbytné masivní investice do modernizace a zefektivnění systému. Zároveň je podle něj nezbytné zajistit dostatečnou podporu pro přechod na čisté zdroje energie a podpořil energetické využití odpadu. Odpolední panel se věnoval roli obnovitelných zdrojů v sektoru dopravy a v průmyslu. Debatující zdůraznili, že elektrifikace dopravy a přechod na čisté zdroje energie v průmyslu se musí provést v synergii s posílením evropského průmyslu. Klíčové budou evropské hodnotové řetězce, které umožní pokrytí poptávky a odběru z evropských zdrojů při zachování pracovních míst. Důležitá také bude sektorová integrace v energetice, která umožní efektivnější využívání zdrojů a rozvoj technologií typu power to x, které najdou uplatnění jak v dopravě, tak v průmyslu.

Tento workshop nebyl poslední šancí vyjádřit názor na směřování plánované revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie.

Do února probíhá **veřejná konzultace** a lze očekávat, že v prvním pololetí příštího roku budou obnovitelné zdroje jedním z klíčových témat debat v Bruselu.

Výroční zpráva IEA
o stavu energetické
účinnosti

VÝROČNÍ ZPRÁVA IEA O STAVU ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI

Mezinárodní energetická agentura vydala svou **výroční zprávu** o stavu energetické účinnosti ve světě. Tradiční dokument letos samozřejmě nemohl nereflektovat probíhající globální pandemii nemoci Covid-19 a její vliv na stav energetické účinnosti a globální energetické trhy. Toto téma tvoří základ letošní studie. Autoři se dále věnují roli energetické účinnosti ve snahách o hospodářské oživení světa.

Jaká jsou základní data o vývoji energetické účinnosti vyplývající ze studie?

Od roku 2015 míra zvyšování globální energetické účinnosti, měřené intenzitou primární energie, soustavně klesá a současná pandemická situace (doprovázená nízkými cenami energií) tento trend ještě zvýraznila. V roce 2020 se očekává růst o pouhých 0,8 %, což je o polovinu pomalejší tempo oproti růstu v letech 2019 (1,6 %) a 2018 (1,5 %). Tato hodnota je hluboko pod úrovní nezbytnou k dosažení globálních cílů vytyčených na cestě k udržitelnosti a boji s klimatickými

změnami. Taková zpráva je znepokojující zejména proto, že právě energetická účinnost, podle scénářů udržitelného rozvoje (dle IEA), se má na redukci emisí skleníkových plynů v energetice podílet nejméně ze 40 %. Pokles byl zaznamenán rovněž v investicích do nových energeticky účinných budov, vybavení a automobilů, a to v souvislosti s očekávaným propadem ekonomiky v hodnotě 4,6 %. K poklesu přispívá také nejistota obyvatelstva a firem ohledně budoucích příjmů. O více než 10 % například letos poklesne prodej nových automobilů, čímž výrazně naroste průměrné stáří a energetická

účinnost světového vozového parku, a to navzdory tomu, že mírně vzrostl poměr elektromobilů v celkovém objemu nově pořízených vozidel (z 2,5 % v roce 2019 na 3,2 % v roce letošním). Ve stavebnictví nízké ceny energií způsobují prodloužení doby návratnosti klíčových opatření energetické účinnosti o 10 až 40 %, což snižuje jejich atraktivitu v porovnání s jinými investicemi. Celkově investice do energetické účinnosti klesnou o cca 9 %.

Jak dopadá současný stav na jednotlivé sektory?

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE
V BRUSELU

FAQ

Výroční zpráva IEA o stavu energetické účinnosti

Dopad restrikcí a lockdownů a jejich vztah k energetické účinnosti je zřetelně patrný v dopravě. Celková spotřeba energie v tomto sektoru pravděpodobně poklesne o 10 % oproti předcházejícímu roku, přičemž na 11% propadu spotřeby ropy se pokles v dopravě podílí přibližně dvoutřetinově. Souvislost s energetickou účinností spočívá v tom, že logicky roste podíl spotřeby energie na jednoho cestujícího a procestovanou vzdálenost v prázdných letadlech, autobusech či vlacích. Negativní vývoj z pohledu energetické účinnosti bude s vysokou pravděpodobností zaznamenán rovněž v průmyslové výrobě, kde se relativně zvýšil podíl produkce u energeticky náročnějších odvětví. Autoři zprávy to dokládají poklesem automobilové výroby v USA a Evropě o 30 % oproti výrobě základních kovů, která poklesla pouze o 15 %. Stejně jako ve stavebnictví potom platí, že příjmová nejistota povede ke změnám investičních priorit, kdy se vydávání prostředků na zvyšování účinnosti dostává pod tlak vinou nízkých cen za energie. Snížil se rovněž rozsah zavádění technických opatření s cílem zvýšení účinnosti. Například restrikce fyzických kontaktů mezi osobami omezila objem nových instalací inteligentních měřičů. Ve Velké Británii

a Indii v této souvislosti došlo na vrcholu omezení k propadu těchto instalací o 80 až 90 %. Zatímco ve třetím čtvrtletí se úroveň těchto ukazatelů alespoň vrátila zpět na hodnoty z roku 2019, v oblasti využívání energeticky účinnějších materiálů (jako je například energeticky účinné sklo) je očekáván jeho trvalý pokles o 6 % oproti předpokladům z doby před pandemií.

Studie zmiňuje i pozitivní dopady pandemie na energetickou účinnost – v čem spočívají?

Vyšší zájem o některé investice do energetické účinnosti byl zaznamenán u rodinných domů, resp. svépomocných staveb. Například v Austrálii krátkodobě vzrostl prodej izolačních materiálů, kdy lidé v čase omezení pohybu renovovali své domy. Z podobných důvodů pravděpodobně rostl zájem spotřebitelů o koupi nových elektrospotřebičů, což s sebou přineslo pozitivní dopad v nahrazování starých, méně účinných zařízení. Od začátku pandemie vzrostl online nákup těchto spotřebičů celosvětově o 20 až 40 %. Naději s sebou přináší rovněž vládní stimulační opatření v mnoha zemích světa. IEA do konce letošního října zaregistrovala celkem 66 miliard dolarů v rámci těchto sti-

mulů, cílících na opatření, související s energetickou účinností. Do stavebnictví putuje celkem 26 miliard dolarů, přičemž bez zajímavosti jistě není fakt, že každý milion dolarů podpory přináší zisk patnácti pracovních míst. IEA předpovídá, že opatření mohou přinést v letech 2021 až 2023 na 1,8 milionu nových pracovních míst, z toho necelé dvě třetiny právě ve stavebnictví. Okolo 20 miliard dolarů potom směřuje na urychlení přechodu na elektromobilitu, včetně výstavby nové infrastruktury dobíjecích stanic. IEA na druhou stranu kritizuje nevyváženost stimulů napříč jednotlivými sektory a nevyužití všech příležitostí, které se nabízejí. Chybou je podle autorů rovněž absence stimulů do superúčinných zařízení a minimální výdaje na účinnost klasických silničních vozidel. V neposlední řadě je kritice podroben až gigantický nepoměr z pohledu regionálních opatření směřujících na podporu energetické účinnosti. Celkem 86 % oznámených stimulů totiž pochází z Evropy, zatímco o zbylých 14 % se dělí celý Asijsko-pacifický region a Severní Amerika. V přepočtu na pracovní místa vytvořená těmito stimuly pak na Evropu připadá celkem 80 % z nich.